

Izvešće sa 11/178 sjednice Vijeća Hrvatske ljekarničke komore koja je održana 10. travnja 2025. putem ZOOM aplikacije s početkom u 10.00 sati

Poštovane članice i članovi,

Vijeće Hrvatske ljekarničke komore na svojoj je sjednici raspravljalo i odlučivalo o:

- Izvešću Predsjednice Hrvatske ljekarničke komore o radu Komore od 26. veljače 2025. do 10. travnja 2025.,
- Donošenju Odluke o trajanju e-Savjetovanja:
 - Pravila dobre ljekarničke prakse,
- Donošenju Pravilnika o načinu upisa, vođenju i sadržaju Registra ljekarni,
- Donošenju Pravila za upravljanje dokumentarnim gradivom Hrvatske ljekarničke komore s Popisom dokumentarnog gradiva s rokovima čuvanja,
- Donošenju Odluke o dopuni Odluke o vrijednosti usluga Hrvatske ljekarničke komore,
- Donošenju Odluke o imenovanju Izborne komisije u postupku provođenja izbora za predsjednicu/ka Hrvatske ljekarničke komore,
- Donošenju Odluke o donaciji Udruzi Sentinel uma za provođenje projekata,
- Donošenju Odluke o donaciji za 11. simpozij studenata farmacije i medicinske biokemije,
- Donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- e Savjetovanju za Pravilnik o prometu lijekova putem interneta,
- Donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lijekovima te Pravilnika o vrsti i načinu dostave podataka te izradi izvješća o zalihama, potrošnji, planovima opskrbe i nestašicama lijekova u prometu,
- Problemima ljekarni u radu s HZZO-m i CEZIH-om te prijedlozi za rješavanje istih.

Ana Soldo prenijela je članovima Vijeća najnovije obavijesti o aktivnostima koje je provodila Hrvatska ljekarnička komora:

a. Izmjene Zakona o zdravstvenoj zaštiti (ZZZ)

Ministarstvo zdravstva predlaže ukidanje pripravničkog staža za pojedine zdravstvene struke, uključujući farmaceutske tehničare, temeljem prijedloga Akcijskog plana Svjetske banke za liberalizaciju pristupa tržištu rada. HLJK se protivi takvom prijedlogu i predlaže alternativu u vidu „rada pod nadzorom“ te će u suradnji s relevantnim partnerima izraditi prijedlog za njegovu provedbu.

b. Izmjene Zakona o lijekovima

U fokusu su nova pravila za praćenje nestašica lijekova i obveze svih sudionika u lancu opskrbe. Uvodi se digitalni sustav nadzora kroz NPOO projekt te nova definicija nestašice lijeka.

c. Uvođenje DTP-a za bolničke ljekarnike

Nastavlja se inicijativa za uvođenje dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) u bolničkom ljekarništvu. U tijeku je upis djelatnosti u šifarnik HZJZ-a, što je preduvjet za izmjene ugovora sa HZZO-om.

d. E-savjetovanje: prodaja lijekova na daljinu

Objavljeno je e-Savjetovanje o Pravilniku za promet bezreceptnih lijekova putem interneta. HLJK je zatražila sastanak s Ministarstvom zdravstva.

e. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO)

Centralna priprava lijekova: projekt u završnoj fazi u 8 bolnica.

Jedinična terapija: provedba u 40 bolnica kasni zbog organizacijskih i tehničkih prepreka. HLJK traži izmjene Pravilnika o normativima i standardima za zdravstvene ustanove.

Praćenje ishoda liječenja: završava se izrada protokola i digitalizacija. Sustav će biti dio CEZIH-a.

f. Europski socijalni fond (ESF)

Projekt sufinanciranja specijalizacija magistara farmacije (vrijedan 4,5 mil. EUR) je odobren. Prijave su otvorene od 07.03.2025. do 31.12.2026. Do sada je prijavljeno 18 zdravstvenih ustanova.

g. Plaćanje računa za strane državljane

HLJK je ponovno reagirao prema Ministarstvu zdravstva radi rješavanja kašnjenja plaćanja za strane pacijente te je u rješavanje navedenog problema uključio udruhu poslodavaca.

h. HZZO: magistralni pripravci

Uvršten je novi magistralni pripravak hidrokortizon 0,3 g U/V emulzijska podloga ad 30,0 g M.D.S. krema na Listu lijekova HZZO-a.

Sukladno povišenju cijene belobaze, korigirane su cijene magistralnih pripravaka koji se izrađuju iz navedene podloge.

U razdoblju od zadnje sjednice Vijeća, Ured Hrvatske ljekarničke komore je nastavio rad na normativnim aktivnostima, uključujući raspravu o Nacrtu Pravila dobre ljekarničke prakse i donošenje novih Pravila za upravljanje dokumentarnim gradivom.

U Komori su održane sjednice različitih povjerenstava, uključujući Povjerenstvo za stručno usavršavanje, Povjerenstvo za davanje mišljenja pri osnivanju ljekarni, Povjerenstvo za priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija i Povjerenstvo za ekonomska pitanja, koje je raspravljalo o modelu marži kao sustavu financiranja lijekova na recept i izmjeni Odluke o načinu oblikovanja maloprodajnih cijena lijekova i drugih sredstava koji nisu predmet ugovaranja s HZZO-om.

Ana Soldo je u nastavku navela koje je projekte i aktivnosti od zadnje sjednice provela i provodi Hrvatska ljekarnička komora:

a. 2. Škola racionalne i sigurne farmakoterapije

Škola je održana od 21. do 23. ožujka 2025. u Puli i okupila je stručnjake iz različitih sektora zdravstvene skrbi, uključujući ljekarnike i liječnike iz Europe i svijeta. Tema je bila usmjerena na sigurnost pacijenata, osobito u vezi s citostaticima, personaliziranim liječenjem tumora i farmakoterapijom u hematološkim bolestima.

b. Kongres medicinskog prava i KOKOZ-a

Održan od 28. do 30. ožujka 2025. u Poreču, kongres je okupio stručnjake iz svih sektora zdravstva, uz raspravu o prijenosu ovlasti među zdravstvenim radnicima (task shifting) i njegovim prednostima za sustav. Ministrica zdravstva Irena Hršić i ostali sudionici naglasili su važnost ovog procesa za unapređenje zdravstvene skrbi.

c. Suradnja s Hrvatskim društvom za suplementaciju u medicini

Novo društvo koje je osnovao Hrvatski liječnički zbor usmjereno je na suradnju između liječnika i ljekarnika u području samoliječenja i suplementacije.

d. Suradnja s Hrvatskim endokrinološkim društvom

Na kongresu endokrinologa, HLJK je predstavio projekte za pacijente s šećernom bolešću, uključujući digitalnu suradnju s liječnicima obiteljske medicine putem CEZIH-a.

e. Suradnja s Hrvatskim društvom za debljinu

HLJK je započeo suradnju na edukaciji zdravstvenih radnika za bolju skrb pacijenata s prekomjernom težinom, uz smjernice za liječenje debljine.

f. Anketa za ljekarnike u suradnji s KOHOM-om

U suradnji s KOHOM-om, HLJK je provodi anketu među ljekarnicima kako bi prikupio informacije o izazovima u praksi i poboljšao sustav izdavanja lijekova.

g. Immunization against vaccine preventable respiratory diseases in Adriatics

HLJK je u Ljubljani sudjelovala na okruglom stolu o cijepljenju protiv respiratornih bolesti, naglašavajući ključnu ulogu ljekarnika u provedbi programa cijepljenja.

Članovi Vijeća Hrvatske ljekarničke komore su razmotrili dostavljene primjedbe i prijedloge na nacrt prijedloga Pravila dobre ljekarničke prakse te obrazloženja koje je na prijedloge u ime Povjerenstva za stručna i staleška pitanja dala predsjednica Povjerenstva. Članovi Vijeća Komore su donijeli odluku o objavi navedenih Pravila dobre ljekarničke prakse na e Savjetovanju sa zainteresiranom javnošću na mrežnoj stranici Hrvatske ljekarničke komore u trajanju od 30 dana.

Članovi Vijeća Komore su jednoglasno donijeli Pravilnik o načinu upisa, vođenju i sadržaju Registra ljekarni. Navedeni Pravilnik je objavljen na mrežnoj stranici Komore.

Članovi Vijeća Komore su jednoglasno donijeli Pravila za upravljanje dokumentarnim gradivom HLJK s popisom dokumentarnog gradiva s rokovima čuvanja. Nakon davanja suglasnosti od strane Hrvatskog državnog arhiva, ista će stupiti na snagu.

Vijeće Hrvatske ljekarničke komore je jednoglasno donijelo Odluku o dopuni Odluke o vrijednosti usluga HLJK koja se odnosi na:

- Naknadu u iznosu od 130,00€ za Uslugu digitalne evidencije sudionika edukacije i unosa bodova za skupove do 100 sudionika
- Naknadu u iznosu od 250,00€ za Uslugu digitalne evidencije sudionika edukacije i unosa bodova za skupove s više od 100 sudionika.

Članovi Vijeća Komore su imenovali Izbornu komisiju u postupku izbora Predsjednika/ce HLJK u sastavu:

- Sanja Ištok Vujčetić,
- Nikica Lepeš Plavčić,
- Nathalie Ramljak,
- Dominik Osmakčić,
- Ivan Kontrec,
- Dejan Kraljić.

Izborne radnje traju od 02. svibnja 2025., a izbori će se održati 02. lipnja 2025.

Izborna komisija obavlja sljedeće poslove:

- izvršava uvid u candidature za predsjednika Komore,
- utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti kandidata za predsjednika Komore.
- brine za pravilnu pripremu i provođenje izbora,
- utvrđuje kandidacijsku listu ,
- izrađuje glasačke listiće,
- organizira provođenje glasanja,
- utvrđuje rezultate glasanja,
- objavljuje rezultate glasanja,
- obavlja i druge poslove određene Statutom i važećim Pravilnicima.

Vijeće Hrvatske ljekarničke komore je donijelo odluku o donaciji iznosa od 800,00 EUR udruzi „Sentinel uma“ koja se bavi organizacijom edukativnih webinarâ vezanih uz unapređenje mentalnog zdravlja zdravstvenih radnika s krajnjim ciljem osnivanja i besplatnog psihološkog savjetovališta i psihoterapiju za sve zdravstvene radnike.

Članovi Vijeća su također donijeli odluku kojom se Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu u Zagrebu donira iznos od 1.000,00 EUR za potrebe organizacije 11. simpozija studenata farmacije i medicinske biokemije FARMEBS 2025.

Članovi Vijeća su raspravljali o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Ministarstvo zdravstva je osnovalo radnu skupinu za izradu prijedloga teksta izmjena i dopuna Zakona o zdravstvenoj zaštiti (ZZZ). Svrha izmjene ZZZ je reforma pristupa tržištu rada za određene struke zdravstvenih radnika na način da se ukida obvezni pripravnički staž.

Ministarstvo je pristupilo izmjeni ZZZ-a zbog paketa liberalizacije pristupa tržištu rada predloženim Akcijskim planom liberalizacije usluga od strane Svjetske banke iz 2017. godine. Ove izmjene imaju značajan utjecaj i na ljekarničku djelatnost jer su među predloženim zanimanjima kojima se ukida pripravnički staž i farmaceutske tehničari.

Hrvatska ljekarnička komora protivi se ukidanju pripravničkog staža i stručnog ispita za farmaceutske tehničare iz razloga što pripravnički staž i stručni ispit osiguravaju da farmaceutske tehničari steknu konkretna znanja i vještine kroz praktičan rad, pod nadzorom iskusnijih zdravstvenih radnika. U ljekarničkoj djelatnosti, koja izravno utječe na zdravlje i sigurnost pacijenata, iznimno je važno da svaki član ljekarničkog tima bude stručno osposobljen, ne samo teorijski, već i kroz praksu.

Ukoliko navedeno nije moguće ostvariti, Hrvatska ljekarnička komora predlaže da planirani ishodi pripravničkog staža i sadržaji provjera na stručnom ispitu farmaceutskih tehničara budu integrirani u njihovo srednjoškolsko obrazovanje s većim udjelom učenja temeljenog na radu u strukovnom kurikulumu.

Slijedom navedenog, Hrvatska ljekarnička komora predlaže: da se ukidanje pripravničkog staža i stručnog ispita primjenjuje s odgodom od minimalno 5 godina, a realno 6 godina dok se ne izmijeni srednjoškolski nastavni plan i dok prve generacije učenika ne završe srednjoškolsko obrazovanje po takvom izmijenjenom programu.

Ukoliko Ministarstvo uistinu odluči da se izmjene i dopune Zakona o zdravstvenoj zaštiti primjenjuju na učenike koji ove školske godine 2024./2025. završe obrazovanje za navedeno zdravstveno zanimanje, nužno je potrebno da se u Zakon o zdravstvenoj zaštiti uvede rad pod nadzorom u trajanju od 12 mjeseci za koje vrijeme će farmaceutske tehničari steći potrebna opća i stručna znanja o izradi galenskih i magistralnih pripravaka, te o poznavanju i čuvanju lijekova i medicinskih proizvoda, a sve radi sigurnosti i osnaživanja zdravstvenih radnika te posljedično sigurnosti i zdravlja pacijenata.

Kod predložene izmjene nužno je promisliti i o rješenju za pripravnički staž farmaceutskih tehničara koji su svoju svjedodžbu stekli u obrazovnim ustanovama za obrazovanje odraslih.

Vijeće Komore smatra nužnim da pripravnički staž (ili minimum stručni ispit) ostane obaveza za sve farmaceutske tehničare koji su stekli svjedodžbu u ustanovama za obrazovanje odraslih.

Podredno, ukoliko navedeno nije moguće, da se za navedenu skupinu zadrži rad pod nadzorom u jednakom ili duljem trajanju nego što je to za ne-prekvalificirane farmaceutske tehničare.

Što se tiče postupka priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija za zanimanje magistar farmacije, budući da su kandidati u tom postupku također obvezni obaviti pripravnički staž (ili im se priznaje dio pripravničkog staža obavljenog u inozemstvu u postupku pred Ministarstvom zdravstva) i položiti stručni ispit, Hrvatska ljekarnička komora, u slučaju ukidanja pripravničkog staža i stručnog ispita, predlaže dopunsku mjeru razdoblje prilagodbe – stručno osposobljavanje u trajanju od 6 mjeseci sa polaganjem završnog ispita, kao što je to propisano i za magistre farmacije koji završe sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij farmacije u Republici Hrvatskoj radi izjednačavanja postupanja.

S obzirom na prijedlog Ministarstva zdravstva o zabrani zapošljavanja zdravstvenih radnika protiv kojih se vodi kazneni postupak za kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja

djeteta kao i o suspenziji obavljanja djelatnosti za vrijeme trajanja kaznenog postupka (za osobe koje su već u radnom odnosu), Hrvatska ljekarnička komora je suglasna s navedenim prijedlogom, no ističe potrebu za pažljivim usklađivanjem ovih mjera s načelima prava na rad i presumpcije nevinosti.

Otkaz ugovora o radu u slučaju pravomoćne osude je opravdan i Komora je suglasna s navedenim.

Ako osoba bude oslobođena, mora se osigurati pravo na naknadu izgubljene zarade i naknadu štete. Potrebno je definirati zakonski okvir koji predviđa povratak na radno mjesto te obnovu licence, ako je ona bila privremeno oduzeta. Komora smatra da teret naknade bilo kakve štete ne može biti na komorama već isključivo na tijelu koje je donijelo optužnicu (država) na temelju koje je komora privremeno oduzela licencu.

Ministarstvo zdravstva, u suradnji s HALMED-om, pripremi je izmjene Zakona o lijekovima. Osnovana je radna skupina čiji članovi su i predstavnici Hrvatske ljekarničke komore. Predložene izmjene usmjerene su na usklađivanje Zakona o lijekovima s novim obvezama HALMED-a za praćenje nestašica lijekova i izvještavanja o količinama lijekova na pojedinom tržištu zemlje članice. Predloženom regulativom uvode se obveze nositelja odobrenja za izvještavanje o planovima za opskrbu tržišta, mjerama za minimalizaciju rizika za nestašicama lijekova, posebice lijekova koji se nalaze na Listi kritičnih lijekova EMA-e i HALMED-a. Zakonom se uvode i obveze distributera za izvještavanje o stanjima skladišta i prodaje lijekova te se za zdravstvene ustanove uvodi obveza izvještavanja o stanjima skladišta za lijekove te izvještaji o prometu. Zakonom se obuhvaćaju svi dionici distribucije lijekova. Obvezu prikupljanja podataka preuzimaju Ministarstvo i HALMED, dok će korisnik sustava biti i HZZO. Podaci koji će se prikupljati bit će anonimizirani te će prema postavljenim algoritmima propisanim Uredbom (EU) 2022/123 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. siječnja 2022. o pojačanoj ulozi Europske agencije za lijekove u pripravnosti za krizne situacije i upravljanju njima u području lijekova i medicinskih proizvoda (SL L 20, 31. siječnja 2022.), koristiti za predviđanje nestašica lijekova na tržištu Republike Hrvatske.

Izmjene Zakona prati i uvođenje novog digitalnog sustava za praćenje nestašica, izrađenim kroz projekt NPOO-a, kojim će se pratiti nestašice lijekova i uskladiti sustav izvještavanja o nestašicama za zdravstvene radnike i stanovništvo. Nove izmjene zakona nose i novu definiciju nestašice lijeka za tržište Republike Hrvatske.

Članovi vijeća Komore su raspravljali o prijedlogu Pravilnika o uvjetima za promet lijekovima na malo na daljinu putem interneta koji je objavljen na e-Savjetovanju sa zainteresiranom javnošću. E-Savjetovanje traje do 19. travnja 2025. Članovi Vijeća Komore su jednoglasno donijeli odluku kojom se protive donošenju takvog Pravilnika.

Ako se takav Pravilnik i donese protivno stavu Hrvatske ljekarničke komore, članovi Vijeća su jednoglasno zauzeli stav da se lijek može izdati jedino u ljekarni što je i sukladno odredbama Zakona o lijekovima. Svi članovi Komore su pozvani da sudjeluju u e-Savjetovanju sa zainteresiranom javnošću kako bi se što bolje i u što većem broju prenijela poruka magistara farmacije da se protive donošenju takvog pravilnika.

Vanja Lisjak je u suradnji s V. područnim vijećem za raspravu na sjednici Vijeća pripremila popis najčešćih problema s kojima se susreću ljekarnici u svojem svakodnevnom radu u ljekarni.

Problemi se odnose na:

- ljekarničke usluge koje su besplatne kao što su doznake, prikupljanje farmaceutskog otpada od građana,
- nepoštivanje rokova za povrat recepta i doznaka kao i njihovo plaćanje,
- neplaćanje lijekova za ukrajinske državljane,
- neosnovano vraćanje recepata i doznaka zbog nevažećih dopunskih i osnovnih osiguranja,
- zadržavanje recepata u sustavu, iako je isteklo vrijeme za njihovo izdavanje.

Članovi Vijeća su navedeno primili na znanje te će se na gore navedenu problematiku prema HZZO-u uputiti dopis i zatražiti sastanak.

S poštovanjem,
Hrvatska ljekarnička komora

U Zagrebu, 18.04.2025.